

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Negyedik évfolyam.	12. szám.	Szerkeszti:	Székelyudvarhely, 1906. márczius 22.
Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.		Dr. Keith Ferencz, várm. tb. főjegyző.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

73.

2017—1906. sz.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

A t. kereskedelmi és iparkamarának

Marosvásárhely.

A székelynép gazdasági megerősödésének előmozdítására a múlt év folyamán megjelent Ipari Akció a Székelyföldön című emlékiratom javaslatának egyrésze már a megvalósulás stádiumába jutott, nagyobb részük azonban még nincs kellőképpen előkészítve, vagy pedig alkalmas vállalkozók hiánya miatt nem kerülhetett megvalósításukra a sor.

A székely kis- és házi iparnak az egész ország iparától függetlenül való központi szervezése irányítása és fejlesztése céljából egészen az emlékirat programja szerint felállítandó technológiai iparmúzeum szervezésének munkálatait egyidejűleg indítottam meg és az azonnal üzembe is fog helyezettetni, mihelyt a törvényhozás rendes menete ismét biztosítva és így a szükséges fedezet is engedélyezve lesz.

Hasonlóképpen megtörtént az első lépés a Brassóban 100 székely tanoncz elhelyezésére szolgáló, az ipariskolával és közös gépműhelylyel kapcsolatban létesítendő inasinternatus felállítására amennyiben egy, az építkezésre alkalmas terület sikerült megszerezniem. A tervezéshez szükséges adatok összeállítása folyamatban van, melyet azonnal követend a tervpályázat kiírása, hogy mihelyt a törvényhozás a szükséges költségeket rendelkezésre boosátja, az építkezés megkezdhető legyen.

A javaslatba hozott gyári vállalatok létesítésére a már cím által is ismért balánbányai réz-

kohó vállalaton kívül eddig a toroczkoói régi vasipar felélesztésére és modern irányban való fejlesztésére jelentkezett vállalkozó, aki két millió koronával és mintegy 250 munkás foglalkoztatásával vaskohót, vasfinomítót és nagyszabású szerszámgyárat kíván felállítani. A tárgyalások e czéggel folyamatban vannak és remélhető, hogy e gyár rövid idő mulva üzembe kerül.

Tárgyalások folynak azonkívül már a három-székvármegyei szövő háziipari vállalatnak Hétfalu egy részére való kiterjesztése érdekében is.

Ezen folyamatban levő ügyeken kívül megvalósítani óhajtom mielőbb azon javaslatokat, melyek az egész székely ipart egyformán érdeklik és amelyeknél a kezdeményezés módomban van. Ezek a javaslatok a székely inasügy és a háziipar rendezése.

A székely munkásképzést illetőleg már emlékiratom is ismerteti azokat a hátrányokat, melyekkel az ifjaknak távol a székelyföldről, nagy vállalatokban való elhelyezése jár. A kikerült munkások — a székelyföldnek nem lévén gyáraipara — másutt kénytelenek üzni foglalkozásukat, s így a székely ifjaknak ipari pályára nagy áldozatokkal való kiképzése nem a székelyföldnek válik hasznára, sőt elvonván onnan a közgazdasági helyzet javítására hivatott ifjuságot, — a székely ipar jövője szempontjából káros. Ezért határoztam el a székely inasok állami gyárakban, üzemekben és a székelyföldről távolesó nagy magánvállalatoknál való elhelyezésének megszüntetését és az eddig erre fordított költségen az inasoknak a székelyföldön, vagy ennek közvetlen közelében levő kisipari műhelyekbe és ipartelepekre való irányítását, hogy felszabadulva és bizonyos gyakorlatot szerevve, azonos viszonyok között a Székelyföldön letelepedve, annak gazdasági viszonyait javítsa.

E célból az első feladat a Székelyföld vi-

szonyainak feltétele abból a szempontból, hogy mely iparágak volnának első sorban felkarolandók, t. i. melyek bírnak a legnagyobb fejlődés képességgel a Székelyföldön és ennek kapcsán melyek azok az ottani iparos műhelyek, illetőleg ipartelemek, amelyekre inasok, vagy munkások képzését bírni lehetne, minő berendezési hiányai vannak egyik-másik ily székely ipartelepnek, vagy műhelynek, mily költséget igényelnek azok pótlása és minő intézkedések lennének szükségesek ugy ezek pótlása, mint egyik, vagy másik irányban a szakképzettség gyakorlati kiegészítése tekintetében?

A székelyföld ipari viszonyainak ezen feltételére ezennel czimet hívom fel, s felkérem, hogy jelentését az ügy érdekében mielőbb terjessze elém.

Megjegyzem, hogy önként érthetőleg csak a nagyobb községek és a városok oly iparosai jöhetnek szóba, a kik kellő piaczczal is rendelkeznek.

Ha az iparágak kijelöltettek, úgy legcél szerűbbnek tartanám, pályázatot hirdetni inastásra és ennek eredményei alapján az egyes pályázó iparosok műhelyeinek szakszerű megvizsgálását.

A székely kisipar fejlesztésének egy másik eszközül kiválóbb székely ifjaknak néhány évi gyakorlat után a Székelyföld megfelelő vidékein állami támogatással való letelepítését tűztem ki. Ezzel kapcsolatosan elakarom érní, hogy azon vidékekre irányíttassék az iparos telepítés, amelyek egy-egy iparág hiányát leginkább érzik, s a hol egy ilyen megletelepülő iparos boldogulása biztosítva van.

Mínthogy részben a czim utján, részben pedig az állami műhelyekben és üzemekben állami támogatással eddig kiképzett székely inasok száma az ezret jóval meghaladja, s mivel természetesen mindezeket támogatásban nem részesíthetem, mind a költség, mind pedig a többi kisiparos sérelme miatt sem, felhívom czimet, állítsa össze mindazon községek neveit, melyekben egyik, vagy másik iparág meghonosítása kívánatos és ahol ezen iparág fejlődésének alapfeltételei megvannak, úgy hogy a telepítés minden sérelem nélkül történhetik. Ilyen telepítési célra egyelőre tíz mintaműhely engedélyezését határoztam el a leghosszabb gyakorlatot, legkiválóbb előmenetelt és legnagyobb tehetségét mutató tíz különféle iparágban működő székely ifjunak.

Czim adatainak beérkezése után ki fogom jelölni a műhelyeknek az egyes iparágak között való elősztasát és fel fogom hívni, hogy a pályázati és engedélyezési feltételeket az akkorra már

átszervezett székelyföldi iparmuzeummal egyetértőleg kidolgozva, elém terjessze.

Emlékiratom nagy sulyt helyez a Székelyföld arra alkalmas göczain kisipari termelő szövetkezetek, közös raktárak és elárusító csarnokok létesítésére.

A kisipar erősítésének, termelési viszonyai javításának és az értékesítés biztosításának ezt a módját a székely kisipar érdekében nem tudom eléggé hangsúlyozni és felhívom czimet, hogy ebben az irányban széleskörű agitációt kifejtve, igyekezzék a székely kisiparos clemet a szövetkezeti eszmének megnyerni és vele annak kézen fekvő előnyeit megismertetni. Hasonló eljárásra hívtam fel egyidejűleg a székely iparfejlesztő bizottságokat, Székely Egyesületet és a Székely Társaságot.

A székelyföld és nép különleges viszonyai között nagy jelentőséget kell tulajdonítanom a háziipar szervezésének.

A háziipar jelentősége olyan helyen, hol a gyáriparnak bármí okból talaja nincs, elsőrendű; nem csak azért, mert helyesen szervezve nagyszámu munkáskéz lekötésére alkalmas, hanem azért is, mert egyéb főfoglalkozással bíró nép fölös idejének és a különben nem foglalkoztatható családtagok munkájának kihasználására, életviszonyainak javítására az ipari termelésnek ez az ága biztosítja a legnagyobb sikert. Különösen nagy fontossága a háziipar felkarolása, egészséges, versenyképes irányban való fejlesztése a Székelyföldön, ahol annak megvannak az alapjai, s a hol a nép jelleme, mely az állandóan lekötött egyhangu gyári munkát nem bírja, ipari foglalkozáshoz csak ilyen módon fűzhető.

A székely háziipar hanyatlásának okát két körülményben látom: az első áruinak kezdetlegessége, a másik pedig az értékesítés szervezetlensége. A székely háziipari készítményeknek legnagyobb része ez idő szerint nem piaczképes, vagy pedig nem a mindennapi használatra készült czikk, a minőnek értékesítése a korlátolt fogyasztás miatt nehézséggel jár.

Életképes háziipar teremtésének első feladata, hogy termelésének köre a mindennapi fogyasztás tárgyait alkotó cikkek egész sorozatával fokozatosan és előre megállapított rendszer szerint kitágíttassék. Ennek előfeltétele a meglevő székely háziipar pontos ismerése. Mivel a czim által elém terjesztett, a háziiparra vonatkozó adatok nem teljesekek és különben is régebbi időből származnak, felhívom czimet, hogy a székely háziipar törzskönyvezésének munkáját kezdje meg, s terjessék ki abban a legrészletesebben a munkások

és családtagok számára, az előállított cikkek minőségére, mennyiségére és értékesítésére, a nép főfoglalkozására, az ipari foglalkozás iránti hajlamainak leírására. A cím által a székely ipar érdekében remélhetőleg mielőbb összeállítandó adatok alapján, azokon a helyeken, a hol az a háziiparosok számánál és a termelés nagyságánál, valamint egyéb kedvező körülményeknél fogva érdemes, speciális szakértőim által fogom a háziipart tanulmányoztatni, abból a szempontból, hogy a nép hajlama a rendelkezésére álló nyersanyag és használt szerszámaik milyen mértékben teszik lehetségessé az általa már előállított cikkek minőségének emelését esetleg újabb minták készítésének bevezetését. Ugyanezen szakértőim fogják a fővárosi nagykereskedők segítségével megállapítani azon cikkek minőségét, árát, valamint a szükséglet nagyságát, melyek a székelyföldön előállíthatók, vagy amelyek készítése könnyű szerrel betanítható. Az utóbbi a székelyföldi iparmuzeum feladata leendő.

A magam részéről a háziipar fejlesztésére messzemenő áldozatokat vagyok hajlandó hozni és e cél helyes megoldásának elősegítése lesz az iparmuzeumnak is egyik legfontosabb feladata.

Terjesszen elem azonkívül javaslatot arról is, hogy mily költséget igényelne a háziipar törzskönyvezésének kapcsán a piaczképes székely háziipari készítmények teljes gyűjteményének összeállítása a felállítandó marosvásárhelyi iparmuzeum számára?

Az egyes iparágakat illető részletes javaslatok megvalósítására csak akkor kerülhet a sor, ha arra alkalmas vállalkozó jelentkezik. Így a faiparban a bükkfából készült ülőbutorok, székállványok gyártására szolgáló, valamint egy botgyári ipartelep létesítése, azonkívül vállalkozóval kapcsolatos háziipari alapon az esztergályos árúk, játékszerek, szekerek és szekéralkatrészek, gyümölcs csomagoló eszközök és gazdasági eszközök előállítására kellene vállalkozót találni.

Felhívom Czimet, hogy ilyen irányban tevékenységét kiterjeszteni sziveskedjék, az eredmény gyorsítása céljából ilyen értelemben a Magyar gyáriparosok országos szövetségéhez és a budapesti kereskedelmi és iparkamarához is leírtam.

Az agyagipar fejlesztése szempontjából az iparosok nevelésére óhajtván a fősúlyt helyezni, s e célból öt éven hat-hat kisebb ösztöndíjat engedélyezek, melyek fele részben a székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskola végzett növendékeinek, fele részben pedig már gyakorlatban lévő segítők részére lesz engedélyezendő olyan

értékben, hogy a munkás ne legyen felmentve minden munka alól, hanem fenntartása érdekében dolgozni s így gyakorlatot szerezni legyen kénytelen.

A székely fazekas háziipar fejlesztését azonkívül még az említett szakiskolában rendezendő gyakorlati tanfolyamokkal kívánom elérni, melyekre a székely vármegyék jelentkező iparosai a szükséghez képest ösztöndíjakkal lesznek berendelendők.

Mindezt azonban megelőzőleg a Székelyföld agyagjait kell kipróbálni, hogy a berendelt iparosok saját vidékük anyagával legyenek begyakorolhatók.

A tanulmányi ösztöndíjak pályázati feltételeinek, valamint a tanfolyamokra vonatkozó javaslatok és költségvetés összeállításával a székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskola igazgatóságát, az agyagok kipróbálásával pedig a budapesti központi agyagipari tanműhelyt bízom meg. Az utóbbi céljaira szükséges anyagoknak a székely kis- és háziipar felvétele kapcsán való beszerzésére és a központi agyagipari tanműhely címére az attól kívánt mennyiségben és adatokkal való beküldésére Czimet hívom fel.

Az üvegeipart illetőleg hajlandó vagyok akár a meglévő két üvegyárat, akár egy ujonnan létesítendő hasonló ipartelep támogatni a székelyföldi ásványvizes források szempontjából oly fontos ásványvizes palaczkok gyártásának felkarolásában, illetőleg fejlesztésében. Felhívom Czimet, hogy az érdekelt gyárakkal esetleg jelentkező más vállalkozóval érintkezésbe lépve, javaslatait terjessze elem.

A vasipar fejlesztését illetőleg az említett toroczkói gyáron kívül négy vállalatot vagyok hajlandó támogatni, még pedig:

1. Egy Erdővidéken létesítendő vasgyárat kovácsolható öntött vas előállítására;
2. Lántzky Sándor örökösei szentkeresztbányai vasgyárat öntvényüzemének fejlesztésére és új szeráruhárok felállításában;
3. Marosvásárhelyen létesítendő szövetkezetet szerszámok előállítására és végül;
4. Egy kőgyár létesítését.

Az első két vállalatra vonatkozólag felhívom Czimet, hogy az érdekeltekkel lépjen érintkezésbe és amennyiben az »Erdővidéki bányaegetlet r. t.« hiteles kutatások alapján igazolja, hogy megfelelő ércmennyiséggel rendelkezik, a szentkeresztbányai gyár tulajdonosai pedig, hogy a szükséges befektetésekre hajlandók, akkor támogatásuk iránt tegyen hozzám részletes előterjesztést.

A marosvásárhelyen létesítendő szövetkezeti

szerszámkészítő vállalat dolgában az ottani fa és fémipari szakiskola igazgatóságát biztam meg javaslat előterjesztésével és felhívom Czimet, hogy azt a szóban forgó ügyben tőle telhetőleg támogatni sziveskedjék.

A székely késgyár felállítását azon székely munkásokkal tervezem, akik eddig és jelenleg is a meglevő két hazai késgyár internatusaiban képezettek. Részletes üzletlevél előterjesztésére Wlaszlovits József stósi késgyárost kértem fel, s felkérem Czimet, hogy nevezett gyárosnak kérésére a helyi és egyéb viszonyokra vonatkozó adatokat bocsássa rendelkezésére.

Felkérem végül a Czimet, hogy jelen leiratot minden egyes rendelkezésének végrehajtása iránt azonnal intézkedni és engem külön-külön minden ügyre vonatkozólag az iránt tájékoztatni sziveskedjék, hogy azok elintézése céljából mennyi időre lesz szüksége?

Budapest, 1906. január 23-án.

Vörös s. k.

A hiv. másolat hitlélül:

Denes, min. s. hiv. igazgató.

Sz. 4—1906. iparfejl. biz.

Udvarhelyvármegye alispánjának, a három járási főszolgabirónak, Székelyudvarhely város polgármesterének, valamennyi községi és körjegyzőnek, az iparfejlesztő bizottság tagjainak s az iparügyek iránt érdeklődő közönségnek.

Kereskedelemügyi miniszter ur fenti leiratát azzal közöljük, hogy amennyiben az abban javaslatba hozott tervek megvalósítására az érdeklődő közönség körében bárkinek terve lenne, erre vonatkozó netaláni indítványait és javaslatait bizottságunkhoz mielőbb beadni sziveskedjék.

Székelyudvarhely, 1906. márczius 5-én.

Iparfejlesztő bizottságtól.

Ugron János, főispán, elnök.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

74.

18659—1906. IV-b. B. M. számú körrendelet.

»Natürlicher Gesundheitshersteller« (Natures Bealth Resteror) nevű gyógyszerkülönlegesség forgalomba hozatalának eltiltása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

M. A. Winkler & Comp. Washingtoni cég által »Natürlicher Gesundheitshersteller« (Natures Bealth. Rettorer) nevű gyógyszerkülönlegességnek úgy a gyógyszerészek, valamint a gyógyszer áru kereskedők által való elárusítását és forgalomba hozatalát ezennel eltiltom.

A nevezett készítmény postai szállításának eltiltása iránt a kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi 3867. szám alatt kelt rendeletével intézkedett.

Budapest, 1906. február 28.

A miniszter meghagyásából

Dr. Raisz Gedeon s. k.

miniszteri o. tanácsos.

Sz. 2114—1906. alisp.

A három járás főszolgabirójának, Székelyudvarhely város polgármesterének.

Fenti belügyminiszteri körrendeletet tudomásvétel céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. márczius 13-án.

Dr. Damokos, alispán.

75.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 7556—1906. IV. sz.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi január 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával Eidlitz Hugó Fiuméba kinevezett braziliai tiszteletbeli főkonzulnak a működhetési jogot legkegyelmesebben megadni méltóztatott.

Felhívom tehát czimet, hogy a nevezett tiszteletbeli konzult fenntebb jelzett minőségében a kellő támogatásban részesítse és esetleges megkeresésének készséggel feleljen meg.

Budapest, 1906. márczius 1.

Vörös s. k.

Sz. 2089—1906. alisp.

Mindhárom főszolgabirónak és Székelyudvarhely rendezett tanácsu város polgármesterének. Tudomásvétel céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. évi márcz. hó 13.

Dr. Damokos, alispán.

76.

Sz. 2113—1906. alisp.

Székelyudvarhely város főkapitányának, a három járási főszolgabirónak és valamennyi községi elöljáróságnak.

Tudomásvétel végett értesitem, hogy a tengerentuli kivándorlók szállítására engedélyt nyert »Cunard Steam Ship Co. Ltd« hajótársaság által az 1903. IV. t.-cz. 15. § a értelmében szállítási szerződések megkötése céljából Krassó-Szörény vármegye területén alkalmazott Koperzek Ferencz orsovai lakos meghatalmazottnak állásától való felmentését s helyébe Pollák Zsigmond temesvári lakos temesvármegyei meghatalmazottnak alkalmazását m. kir. belügyminiszter ur folyó évi 18216-III. a. szám alatt kelt rendeletével jóváhagyta.

Székelyudvarhely, 1906. márczius 15-én.

Dr. Damokos, alispán.

77.

2600—III.3. szám.

Magyar kir. földmivelésügyi miniszter.

Körrendelet. Valamennyi vármegye alispánjának és valamennyi thjf. város tanácsának s a fiúmei m. kir. tengerészeti hatóságnak.

Az Olaszországgal Rómában 1906. évi február 11-én kötött állategészségügyi egyezmény a m. kir. miniszteriumnak 1906. évi 1018. M. E. számú rendeletével (lásd a »Budapesti Közlöny« f. évi február 28-iki 49. számában) f. évi márczius 1-ével életbe léptetettvén, a fentirt szám a. egyuttal kiadott 660. számú »Állategészségügyi Értesítő«-ben közzéttem az egyezményben és az ennek zárójegyzőkönyvében foglalt határozmányokat, ugyszintén az egyezménynek a magyar korona országaiban való végrehajtása érdekében szükséges utasításokat. Ezen »Állategészségügyi Értesítő« 3 példányát külön ide mellékelve, megjegyzem, hogy az említett Állategészségügyi Értesítőből elegendő készlet előállításáról gondoskodván, ez a nyomtatvány az érdeklődőnek portómentesen meg fog küldetni, ha ez iránt ezen miniszterium III/3. ügyosztályára czimzett levélben vagy levelező lapon ide fordul és pontos czimét közli.

Felhivom czimet, hogy a fentieket kellően tegye közhírré.

Budapest, 1906. márczius 4-én.

Br. Feilitsch s. k.

Sz. 2178—1906. alisp.

Székelyudvarhely város rendőrkapitányának és valamennyi városi és községi marhalevelkezelőnek.

A magyar királyi földmivelésügyi miniszter fenti rendeletét midőn tudomásulvétel végett közlöm, egyben felhivom figyelmét azon

városi és községi marhalevelkezelőinek, kik esetleg Olaszországba elszállítandó állatokra marhaleveleket kiállítani szoktak, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur által kiadott 660. sz. »Állategészségügyi Értesítő«-t a benne foglalt marhalevelek szabályszerű kiállítása szempontjából hozassák meg.

Székelyudvarhely, 1906. márczius 17-én.

Dr. Damokos, alispán.

78.

3519—1906. IV-3. szám.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak

Ő császári és apostoli királyi felsége f. évi január hó 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával Sándor Pál Budapestre kinevezett perui tiszteletbeli főkonzulnak a működhetési jogot legkegyelmesebben megadni méltóztatott.

Felhivom tehát Czimet, hogy a nevezett főkonzult fenntebb jelzett minőségében támogatásban részesítse és esetleges megkereséseinek készséggel feleljen meg.

Budapest, 1906. márczius 1-én.

Vörös s. k.

Udvarhelyvármegye alispánja.

2090—1906. sz.

Mindhárom főszolgabíró urnak és Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének.

Tudomásvétel céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. márczius 13.

Dr. Damokos, alispán.

79.

27000. sz. III/3. 1906.

A. kir. kereskedelemügyi miniszter urral egyetértőleg.

(Az Oroszországgal 1906. évi február 15-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés aláírása alkalmával megállapított határozmányok a baromfi és állati nyerstermények állategészség-rendőri kezeléséről.)

Az Oroszországgal Szentpétervárt 1906. évi február 15-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés a m. kir. miniszteriumnak 1906. évi 1019. M. E. számú rendeletével (lásd a Budapesti Közlöny folyó évi február 28-iki 49. számában) folyó évi márczius 1-én életbe léptetettvén, az alábbiakban ezennel közzé teszem az ezen szerződés aláírása alkalmával történt kölcsönös jegyzékváltás útján megállapított határozmányokat a baromfi és állati nyerstermények állategészség-

rendőri kezeléséről, ugyszintén az ezen határozmányoknak a magyar korona országaiában való végrehajtása iránt egyuttal kiadott rendelkezéseimet.

I. Fejezet.

A baromfi és állati nyerstermények állategészség-rendőri kezeléséről Oroszországgal megállapított határozmányok a következők:

I. Gyárilag mosott vagy meszes gypaju ugyszintén olvasztott fagygyu bevitale és átvitale nem esik állategészség rendőri okból való korlátozás alá.

II. Tejtermékek, teljesen szárított bőrök, szarvak, csontok, szarvhegyek, körmök, sózott és szárított marhabelek, bélhurok, nem olvasztott fagygyu hordókban vagy tömlőkben, tehénször, sertéssörte, gypaju és kecskeször (az utóbb megnevezett áruk zsákokban vagy bálókban) bevitale és átvitale;

sózott bőrök bevitale ipart üzö vidékeken való közvetlen feldolgozásra;

baromfi bevitale az ezen czélra külön kijelölendő vágóhidakon való közvetlen leölésre;

baromfi szállítása előzetesen kijelölt vonalakon ausztriai és magyarországi vasutállomásokra, ólomzárolt vasuti kocsikban leendő közvetlen átvitel céljából; — és

más mint az első bekezdésben megjelölt állati nyerstermények átvitale, amennyiben ilyeneknek a Németbirodalmon keresztül vitale meg van engedve, — általában nem lesz alávetve állategészség-rendőri okból való valamelyes korlátozásnak,

1. ha a külön e czélra kijelölt állomásokon át jutnak bebocsátásra;

2. ha az illetékes állami hatóság által kiállított bizonyítvánnyal igazoltatik, hogy az állatok egészségesek, hogy az állati termények egészséges állatokból származnak, hogy sem az előbbiek, sem az utóbbiak nem származnak fertőzött vidékekről, hogy a szállitmány csakis vészmentes helyeken keresztül haladt át és hogy az állati termények nem voltak fertőzött helyeken raktározva; — végül

3. ha a szállított állatok (baromfi) a határ átlépésekor a szolgálatot teljesítő állatorvos által egészségesnek találtattak.

A bevitelre vagy átvitelre bocsátott állati nyersterményeknek a határátlépése alkalmával való fertőtlenítését el lehet rendelni.

III. A hatályban levő vagy a jövőben kiadó törvényes és rendeleti határozmányoknak megfelelően elkészített hus bevitelre ugyszintén baromfi ólomzárolt vasuti kocsikban közvetlen átvitelre általában bocsátható anélkül, hogy az említett feltételek teljesítése, a II. pontban 1. alatt jelzettek kivételével kívántatnék.

A II. és III. pontban megnevezett áruk átvitale esetében a bebocsátás csak akkor történhetik, ha igazolva van, hogy a rendeltetési ország kormánya nem ellenzi ezen árunak a saját határán való bebocsátását.

Ha a keleti marhavész, a ragadós tüdőlob, a ragadós száj- és körömfájás, vagy a II. és III. pontokban megnevezett állatokkal és termények-

kel elhurcolható valamely más ragadós betegség a szerződő felek egyikének területcinek olyan mértékben vagy olyan körülmények között fennáll, hogy a megnevezett áruk bevitale és átvitale komoly veszélyt idézhetne a másik szerződő fél területein az állatok egészségi állapotára, vagy ha a jelzett betegségek egyike tényleg behurcoltatott: az illető állatok és termények bevitelét és átvitelét a hatályban levő törvények és rendeletek határozmányai szerint kivételesen korlátozni lehet. Mindazonáltal ezek a korlátozások sohasem haladhatják meg a hazai állatállomány egészségének megvédésére szorosan véve szükséges mértéket és hatályon kívül helyezendők, mihelyt megszűnik az az ok, amely miatt elrendeltettek.

II. Fejezet.

Az előző I. fejezetben közzétett határozmányok végrehajtására a m. kir. földművelésügyi miniszter által a m. kir. minisztertanács határozata alapján és hozzájárulásával kiadott rendelkezések a következők:

1. Ezek a határozmányok a magyar korona országaiában 1906. évi márczius 1-én lépnek életbe.

2. Ezen határozmányok kizárólag a szerződő felek valamelyikének területeiről származó és csakis az említett határozmányokban megjelölt terményekre vonatkozván, a más országokból származó termékek beviteli és átviteli forgalmára ki nem terjednek és amennyiben a fent megjelölt termékek Oroszországgal való kölcsönös forgalmának állategészség-rendőri feltételei ezekben a határozmányokban közelebbről megállapítva nincsenek, e részben kizárólag az általános vagy külön alkalmazott autonóm rendelkezések mérvadóik.

3. Gyári mosáson átment vagy meszes (kalczinált) gypaju, ugyszintén olvasztott fagygyu állategészségügy-rendőri tekintetben minden korlátozás nélkül bevihető és átvihető (Határozmányok I. pontja).

4. a) Tejtermékek, teljesen szárított bőrök, szarvak, csontok, szarvhegyek, körmök, sózott és szárított marhabelek, bélhurok, nem olvasztott fagygyu zárt hordókban vagy tömlőkben, továbbá zsákokba vagy bálókba csomagolt tehénször, sertéssörte, gypaju és kecskeször bevihetők és átvihetők —;

b) sózott bőrök közvetlenül ipartelepre, ottan való feldolgozásra bevihetők —;

c) élő baromfi bevihető az ezen czélra külön kijelölendő vágóhidakon való közvetlen leölésre —;

d) élő baromfi Oroszországból előzetesen kijelölt vonalakon ausztriai és magyarországi vasutállomásokra beszállítható, ólomzárolt vasuti kocsikban leendő közvetlen átvitel céljából —;

e) más mint a fenti a) alatt megjelölt állati nyerstermények átvihetők, amennyiben ilyeneknek a Németbirodalmon keresztül való átvitale meg van engedve —;

de mind ez (a, b, c, d, és e. alattiakra egyaránt kiterjedően) csak a következő feltételek alatt, ugyanis:

1. ha a külön e célra kijelölt állomásokon át jutnak bebocsátásra; továbbá:

2. ha az illetékes állami hatóság által kiállított bizonyítvánnyal igazoltatik, hogy az élő baromfi egészséges és nem származik fertőzött vidékekről s hogy a szállítmány csakis vészmentes helyeken haladt át, illetve, hogy az állati termények egészséges állatokból és nem fertőzött vidékekről származnak s hogy nem voltak fertőzött helyeken raktározva és hogy a szállítmány csakis vészmentes helyeken keresztül haladt át; végül:

3. ha az élő-baromfiszállítmány az ausztriai vagy a magyarországi határ átlépésekor a szolgálatot teljesítő állatorvos által egészségesnek találatott (Határozmányok II. pontja).

5. A bevételre vagy átvételre bocsátott állati nyersterményeknek a határ átlépése alkalmával való fertőtlenítése kormányhatósági intézkedés tárgyát képezi (Határozmányok II. pontjának utolsó bekezdése).

6. A 4. pontban b) alatt jelzett sózott bőrök csakis közvetlenül ipartelepre, kizárólag ottan való közvetlen feldolgozásra vihetők be. Ilyen küldemény a leadó állomásról a címzett költségén rendőri kísérettel és csak lófogatu kocsikon szállítandó közvetlenül az ipartelepre, a hol lehetőleg mielőbb feldolgozandó és addig is szoros hatósági ellenőrzés alatt tartandó, minden forgalomból kizárva.

7. A 4. pont c) bekezdése szerint közvetlen leülésre bevihető baromfi számára a vágóhidakat későbbben fogom külön kijelölni.

8. Ugyancsak későbbben fogom kijelölni azokat a vonalakat, a melyeken élő baromfi Oroszországból magyarországi vasutállomásokra szállítható, ólomzárolt vasuti kocsikban leendő közvetlen átvétel céljából.

9. A I. fejezetben közzétett határozmányok II. pontjában megjelölt élő baromfinak és állati nyersterményeknek a magyar korona országai határán át való közvetlen (tehát nem Ausztrián keresztül) bebocsátására ezennel kijelölöm a csikgyimesi és az orsovai m. kir. belépő állomást s a flumei kikötőt. (Határozmányok II. pontjában I. alatt).

Az ausztriai határon kijelölendő állomások jegyzéke annak idején közzé fog tétetni.

10. Oroszországból magyar korona országába bevételre vagy átvételre bocsátáshoz a fentjelzett határozmányok II. pontjában 2. szerint szükséges származási és egészségi bizonyítványban arra nézve, hogy az élő baromfi, illetve az állati termény nem származik fertőzött vidékekről, azt kell igazolni, hogy a baromfi származási helye és ennek 40 kilométernyi körülete keleti marhavésztlől és ragadós baromfibetegségtől mentes, illetve, hogy az állati termény származási helye és ennek 40 kilométernyi körülete keleti marhavésztlől és olyan betegségtől mentes, a mely azon állatra átragadhat, a mely állatból a termény származik.

Az Oroszországból származó s a fentjelzett

határozmányok II. pontában megjelölt állati nyersterményekre vonatkozó ilyen bizonyítványok csak akkor érvényesek, ha tartalmuk az illetékes cs. és kir. osztrák-magyar konzulátus által hitelesítették.

11. A hatályban levő vagy jövőben kiadandó autonóm rendelkezéseknek megfelelően elkészített hus bevételre bocsátásánál, ugyszintén élő baromfinak ólomzárolt vasuti kocsikban közvetlen átvételre bocsátásánál csakis az I. fejezetben közzétett határozmányok II. pontjában I. alatt kikötött feltétel tartandó be, vagyis ez a forgalom állategészségrendőri tekintetben csakis ahhoz az egy feltételhez van kötve, hogy az említett hus bevitele és élő baromfinak ólomzárolt vasuti kocsikban való közvetlen átvitele kizárólag a külön kijelölt állomásokon át (lásd a fenti 9. pontot) történhetik. (Lásd az I. fejezetben közzétett határozmányok III. pontjának első bekezdését.)

12. Az I. fejezetben közzétett határozmányok II. és III. pontjaiban megnevezett áruk csak abban az esetben bocsáthatók átvételre, ha hitelesen igazolva van az is, hogy azon határos ország kormánya, a mely országba a folytatódólagos átvétel vagy a bevétel történne, nem ellenzi ezen árunak a saját határán való bebocsátását. (Lásd a határozmányok III. pontjának második bekezdését).

13. Az I. fejezetben közzétett határozmányok III. pontjának utolsó bekezdése szerint Oroszország ellen ragadós állatbetegség fenyegető módon fennállása vagy ilyen betegség behurczolása miatt érvényesíthető korlátozásokat a magyar korona országai részéről a m. kir. földmívelésügyi miniszter alkalmazza, a mely netáni rendelkezések és viszont az Oroszország részéről netán alkalmazott ilyen külön korlátozások esetéről-esetre a nevezett miniszter által fognak közétettni.

14. Az állatok és állati nyerstermények szállítására használt vasuti kocsik, hajók vagy hajórészek s felszereléseik tisztítása és fertőtlenítése tekintetében Oroszországgal kölcsönös megállapodás illetve viszonyosság nem állván fenn, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ural egyetértőleg ezennel elrendelem, hogy az Oroszországba rendelt és ott kirakott állat- vagy állati nyerstermény-küldemények szállítására használt vasuti kocsik, hajók vagy hajórészek s felszereléseik, habár Oroszországban netán fertőtlenítettek volna is, visszatéréskor azon szabályok szerint tisztítandók és mindenkor szigorított módon fertőtlenítendő, a mely szabályok az állatszállító vasuti kocsik stb. tisztítása és fertőtlenítése tekintetében általában megállapítottak — illetve az állatszállító hajók stb. tisztítása és fertőtlenítése tekintetében hatályban maradtak, — a folyó évi 9400. számú m. kir. földmívelésügyi miniszteri rendelettel, mely a 656. számú Állategészségügyi Értesítőben tétetett közzé. Továbbá elrendelem, hogy az Oroszországból állat- vagy állati nyerstermény-küldeménnyel megérkező vasuti kocsik stb. — hajók vagy hajórészek s felszereléseik kirakás után szintén azonnal tisztítandók és szigorított módon fertőtlenítendő; e részben azonban kivételt képeznek a II. fejezetben közzétett határozmányok I. pont-

jában megnevezett árukat szállító vasuti kocsik vagy hajók, a melyek nem esnek fertőtlenítés alá. Végül pedig az Oroszországból érkező mindenemű áruk csomagolására használt, ugyszintén állat- vagy állati nyerstermék-küldeménynyel onnan érkező széna, szalma, alom, szálás takarmány és efféle kirakás után hatósági felügyelet alatt legott elégetendők.

Utmutató II. részének 5. és 73. oldalain előjegyzendő; a 4. oldalon az 1/XXIV. sz. előjegyzés törlendő; az 1 sz. Értesítő XXXIV. pontja a jelen 661. sz. Értesítő alapján, mint már tárgytalan áthuzandó.

Budapest, 1906. márcz. 4-én.

M. kir. földmivélségi miniszter.

IV. Személyi hírek.

Belügyminiszter 17274—1906. sz. a. leiratával a bardoczi anyakönyvi kerületbe *Jakab Lajos* körjegyzőt anyakönyvvezetővé kinevezte és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság kötésnél való közreműködéssel is megbizta; egyuttal pedig a 15805. szám alatti rendelettel *Benedek* Kerestélyt a bardoczi anyakönyvvezetői tiszt-ségtől felmentette.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Juhhimlő megszűnt és a zárlat feloldatott Nagysolyomos községben. (2199—906. alisp. sz.)

Eltűnt tanuló. F. évi márczius 6-án *Incze István* székelykereszturi születésű I. gimn. oszt. tan. a székelykereszturi unit. gimnáziumból eltűnt. Felkéretnek az összes hatóságok és m. kir. csendőr-örsparancsnokságok, hogy nevezettet, kinek szeméyleírása alább közöltek, hatóságuk, illetve kerületük körében *nyomozni* s feltalálás esetén hatóságomat azonnal értesíteni sziveskedjenek. Szeméyleírása: kora 18 éves, kövér, szeplős, haja fekete, szeme macskás. Ruházata: kurta, zöldes kabát, szürke nadrág és zöldes, kerek ka-

lap. Székelykeresztur, 1906. márcz. 14. *Gálffy*, főszolgabíró.

Anyakönyvi kerület elnevezésének helyesbítése. M. kir. belügyminiszter 17274—906. sz. a. leiratával a magyar-hidegkuti anyakönyvi kerület elnevezését »Székelyhidegkuti«-ra helyesbítette.

Elvesztett sókönyv. Elekes Domokos oklándi fuvaros f. évi márczius 13-án Parajdról söt szállítván, a nála levő Császár Gyula sepsiszentgyörgyi lakos nevére szóló sókönyvet Parajd—korondi utvonalon elvesztette — körözüendő.

Segélyezés megtiltás. *Fülöp Ferencz* kassai születésű, jelenleg 28 éves, okleveles gazdász, különféle ürügyek alatt az egyes hatóságoktól mind sürűbben rögtöni segélyeket vesz fel. Mint-hogy nevezettnek segély iránti kérelme teljesen indokolatlan, amennyiben munka- és keresetképes, figyelmeztetnek a hatóságok, hogy nevezett részére segélyeket ne fizessenek, mert sem nevezettnek atyja, sem Kassa városa, mint illetékes község az ilyképen indokolatlanul nyújtott segélyeket megtéríteni nem fogja. Szeméyleírása a következő: termete közép, arcza hosszukás, haja barna, szakálla borotvált, bajusza barna, szemei barnák, szája rendes, különös ismertető jelei nincsenek.

Körözüendő egyének. *Tóth Emma* álnótóltag kassai születésű 18 éves cseléd körözüendő és eredmény esetén illetőségi viszonyaira nézve kihallgatandó. (Nagyvárad város tanácsa 4039—1906. szám).

Weisz Sándor nagyváradai születésű, izr. vallású 33 éves cipész segéd nyomozandó és eredmény esetén a megkereső hatóság értesítendő. (Nagyvárad város tanácsa 3034—906. sz.)

Kálmán Zsigmond karczagi illetőségű 18—22 éves egyén születési esete az anyakönyvekben nyomozandó és eredmény esetén a megkereső hatóság értesítendő. (Szolnokvármegye alispánja. 3830—1906. sz.)

Krekán József 26—27 éves lakatos segéd nyomozandó és eredmény esetén illetőségi viszonyaira nézve kihallgatandó. (Máramarosvármegye alispánja. 3408—906. szám).

74.

18659—1906. IV-b. B. M. számú körrendelet.

»Natürlicher Gesundheitshersteller« (Natures Bealth Resteror) nevű gyógyszerkülönlegesség forgalomba hozatalának eltiltása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

M. A. Winkler & Comp. Washingtoni cég által »Natürlicher Gesundheitshersteller« (Natures Bealth. Rettorer) nevű gyógyszerkülönlegességnek úgy a gyógyszerészek, valamint a gyógyszer áru kereskedők által való elárusítását és forgalomba hozatalát ezennel eltiltom.

A nevezett készítmény postai szállításának eltiltása iránt a kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi 3867. szám alatt kelt rendeletével intézkedett.

Budapest, 1906. február 28.

A miniszter meghagyásából

Dr. Raisz Gedeon s. k.
miniszteri o. tanácsos.

Sz. 2114—1906. alisp.

A három járás főszolgabirójának, Székelyudvarhely város polgármesterének.

Fenti belügyminiszteri körrendeletet tudomásvétel céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1906. márczius 13-án.

Dr. Damokos, alispán.

